

AKALI

**Academic
Literature**

The Journal of
Social Sciences
Research

&

**Akademik
Literatür**

Sosyal Bilimler
Araştırmaları
Dergisi

Volume
Issue
August

**3
2**

Cilt
Sayı
Ağustos

e-ISSN: 3062-1232

Sayı Editörü
Prof. Dr. Nedim İPEK

2025

**Academic
Literature**

The Journal of
Social Sciences
Research

&

**Akademik
Literatür**

Sosyal Bilimler
Araştırmaları
Dergisi

V o l u m e

I s s u e

August

3

2

C i l t

S a y ı

Ağustos

Sayı Editörü
Prof. Dr. Nedim İPEK

2025

İMTİYAZ SAHİBİ

Prof. Dr. Tuğrul ÖZCAN

*Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,
Ordu/Türkiye, E-mail: tugrulozcan55@odu.edu.tr*

YAZI İŞLERİ VE MİZANPAJ SORUMLUSU

Alper Fatih EKİNCİ

*Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı,
Ordu/Türkiye, E-mail: f.ekinci@odu.edu.tr*

EDİTÖRLER

Prof . Dr. Tuğrul ÖZCAN (Baş Editör)

*Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ordu/
Türkiye, E-mail: tugrulozcan55@odu.edu.tr*

Doç. Dr. İbrahim TAVUKÇU (Editör Yardımcısı)

*Dicle Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Diyarbakır/
Türkiye, E-mail: ibrahimtavukcuu@gmail.com*

Beyza ŞEYHOĞLU (Editör Yardımcısı)

*Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı,
Ordu/Türkiye, E-mail: bseyhoglu@gmail.com*

ALAN EDİTÖRLERİ

Tarih

Prof. Dr. Emilio SOLA

*Alcala Üniversitesi, Tarih ve Felsefe Fakültesi, Tarih Bölümü,
Madrid/İspanya, E-mail: emilio.sola@uah.es*

Prof. Dr. Miguel Angel de BUNES IBERRA

*Alcala Üniversitesi, Tarih Enstitüsü, Modern ve Çağdaş Tarih
Anabilim Dalı, Madrid/İspanya, E-mail:
miguel.bunes@cchs.csic.es.*

Prof. Dr. Ayşe PUL

*Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ordu/Türkiye
E-mail: a.pul69@hotmail.com*

Prof. Dr. Cengiz ŞAVKILI

*Kabramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri
Fakültesi, Tarih Bölümü, Kabramanmaraş/Türkiye,
E-mail: savkili67@ksu.edu.tr*

Prof. Dr. Süleyman UYGUN

*Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ordu/Türkiye
E-mail: suleymanuygun@odu.edu.tr*

Doç. Dr. Maxime GAUINE

*Azerbaycan Diploması Akademisi, Gelişim ve Diploması Enstitüsü,
Bakü/Azerbaycan, E-mail: gauin.maxime@wanadoo.fr*

Doç. Dr. Liliana BOSCAN

*Bükreş Üniversitesi, Tarih Fakültesi, Tarih Bölümü, Bükreş/Romanya
E-mail: liliana.boscan@gmail.com*

Doç. Dr. Esat AKTAŞ

*Bayburt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü,
Bayburt/Türkiye, E-mail: esataktas@bayburt.edu.tr*

Doç. Dr. Mustafa Emre KILIÇASLAN

*Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ordu/ Türkiye
E-mail: memrekilicaslan@odu.edu.tr*

Doç. Dr. Fuat HACİSALİHOĞLU

*Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ordu/Türkiye
E-mail: fuathacisalihoglu@odu.edu.tr*

Doç. Dr. Ahmet GÜLENÇ

*Trabzon Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi,
Tarih Bölümü, Trabzon/Türkiye, E-mail:
ahmetgulenc@trabzon.edu.tr*

Doç. Dr. Öğr. Üyesi Zafer SEVER

*Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,
Erzurum/Türkiye, E-mail: zafer.sever@erzurum.edu.tr*

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba KARA

*Ondokuzmayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Tarih Bölümü, Samsun/Türkiye, E-mail:
tugba.kara@omu.edu.tr*

Dr. Öğr. Üyesi Hakan TAN

*Ondokuzmayıs Üniversitesi, Çarşamba İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Tarih Bölümü, Samsun/Türkiye, E-mail: hakan.tan@omu.edu.tr*

Dr. Öğr. Üyesi Türker UYGUR

*Harran Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,
Şanlıurfa/Türkiye, E-mail: turkeruygur@harran.edu.tr*

Sanat Tarihi**Prof. Dr. Ahmet Ali BAYHAN**

*Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü,
Ordu/Türkiye, E-mail: abmetalibayhan@odu.edu.tr*

Dr. Raziye Çiğdem ÖNAL

*Karadeniz Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi
Bölümü, Trabzon/Türkiye, E-mail: cigdemornek@ktu.edu.tr*

Dr. Ahmet YUKA

*Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü,
Ordu/Türkiye, E-mail: ahmetyuka25@hotmail.com*

Arkeoloji**Prof. Dr. Ercüment YILDIRIM**

*Kabramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İnsan ve Toplum
Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Kabramanmaraş/Türkiye,
E-mail: nesbali@ksu.edu.tr*

Prof. Dr. Harun OY

*Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,
Ordu/Türkiye, E-mail: harunoy@odu.edu.tr*

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet KURUCU

*Fırat Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Restorasyon Bölümü,
Elâzığ/Türkiye, E-mail: mkurucu@firat.edu.tr*

Kültür ve Edebiyat Tarihi**Prof. Dr. Mesut TEKŞAN**

*Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili
ve Edebiyatı Bölümü, Ordu/Türkiye, E-mail:
mesutteksan@odu.edu.tr*

Doç. Dr. Hasan İSİ

*Trabzon Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk
Dili ve Edebiyatı Bölümü, Trabzon/Türkiye, E-mail:
hasanisi@trabzon.edu.tr*

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa EREN

*Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Bölümü, Ordu/Türkiye, E-mail: kutaymustafa@hotmail.com*

İktisat Tarihi**Prof. Dr. Gürol ÖZCÜRE**

*Ordu Üniversitesi, Ünye İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Eko-
nomisi Bölümü, Ordu/Türkiye, E-mail: gozcure@odu.edu.tr*

Dr. Öğr. Üyesi Âdem KULAÇ

*Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve
Organizasyon Bölümü, Ordu/Türkiye, E-mail:
akulacoglu@hotmail.com*

DİL EDITÖRLERİ**Türkçe Dil Editörleri****Doç. Dr. Üzeyir SÜĞÜMLÜ**

*Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Ordu/Türkiye,
E-mail: uzeyirsugumlu@odu.edu.tr*

Dr. Hasan Hüseyin MUTLU

*Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Ordu/Türkiye,
E-mail: hasanbuseyinmutlu@odu.edu.tr*

İngilizce Dil Editörleri**Doç. Dr. Lazura KAZIHANKIZI**

*Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Yabancı Diller
Eğitimi Bölümü, Türkistan/Kazakistan, E-mail:
lazura.kazykhankyzy@ayu.edu.kz*

Doç. Dr. Hakan GÜNGÖR

*Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ordu/
Türkiye, E-mail: hakangungor@odu.edu.tr*

Doç. Dr. Ömür YANAR

*Kabramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri
Fakültesi, Tarih Bölümü, Kabramanmaraş/Türkiye,
E-mail: oyanar@ksu.edu.tr*

DANIŞMA KURULU**Prof. Dr. Jazira İSAYEVA**

*Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Kazak Filolojisi Bölümü, Türkistan/Kazakistan,
E-mail: zhazira.isaeva@ayu.edu.kz*

Prof. Dr. Orhan DOĞAN

*Kabramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İnsan ve Toplum
Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Kabramanmaraş/Türkiye,
E-mail: odogan@ksu.edu.tr*

Prof. Dr. M. Alaaddin YALÇINKAYA

*Karadeniz Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,
Trabzon/Türkiye, E-mail: alaaddin@ktu.edu.tr*

Prof. Dr. Kemal SAYLAN

Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ordu/Türkiye
E-mail: kemalsaylan52@gmail.com

Doç. Dr. Kanat BAZARBAYEV

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Tarih Bölümü, Türkistan/Kazakistan, E-mail:
kanat.bazarbayev@ayu.edu.kz

Doç. Dr. Marijana KLEMENCHICH

Uluslararası Balkan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Üsküp/Makedonya,
E-mail: marijana.klemenchich@ibu.edu.mk

Doç. Dr. Elmira ADİLBEKOVA

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi,
Türk Filolojisi Bölümü, Türkistan/Kazakistan, E-mail:
elmira.adilbekova@ayu.edu.kz

Doç. Dr. Murat TURAL

Ondokuzmayıs Üniversitesi, Çarşamba İnsan ve Toplum Bilimleri
Fakültesi, Tarih Bölümü, Samsun/Türkiye, E-mail:
murat_turals@hotmail.com

Doç. Dr. Sultanmurat ABJALOV

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Felsefe Bölümü,
Türkistan/Kazakistan, E-mail: sultanmurat.abzhalov@ayu.edu.kz

Doç. Dr. Eyüp KUL

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Tarih Bölümü, Rize/Türkiye, E-mail:
eyup.kul@erdogan.edu.tr

Doç. Dr. Lazura KAZIHANKIZI

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Yabancı Diller
Eğitimi Bölümü, Türkistan/Kazakistan, E-mail:
lazura.kazykhankyzy@ayu.edu.kz

Doç. Dr. İlkay ERKEN

Ondokuzmayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Tarih Bölümü, Samsun/Türkiye, E-mail:
ilkay.erken@omu.edu.tr

Doç. Dr. Senbek UTEBEKOV

Türkistan Uluslararası Turizm Üniversitesi, Türk Dili ve
Edebiyatı Bölümü, Türkistan/Kazakistan, E-mail:
senuteb@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Marija STEVKOVSKA

Uluslararası Balkan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Üsküp/
Makedonya, E-mail: m.stevkovska@ibu.edu.mk

Dr. Öğr. Üyesi Özlem KURT

*Uluslararası Balkan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Üsküp/
Makedonya, E-mail: ozlem.kurt@ibu.edu.mk*

Dr. Ivana BECIRAGIC

*Uluslararası Balkan Üniversitesi Ekonomi Fakültesi,
Üsküp/Makedonya, E-mail:
ivana.beciragic@ibu.edu.mk*

Dr. Mardonbek RAJPOV

*Eurasian Multidisciplinary University (EMU), Deputy Dean of
the International Faculty Tashkent / Uzbekistan
E-mail: mardonbekoff@gmail.com*

YAYIN KURULU**Prof. Dr. Rıza KARAGÖZ**

*Ondokuzmayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Tarih Bölümü, Samsun/Türkiye, E-mail:
rkaragoz5255@gmail.com*

Prof. Dr. Bünyamin KOCAOĞLU

*Milli Savunma Üniversitesi, Fatih Harp Tarihi Araştırmaları
Enstitüsü, Yakınçağ Harp Tarihi, İstanbul/Türkiye,
E-mail: bunyaminkocaoglu55@gmail.com*

Prof. Dr. Necmettin ALKAN

*Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,
Sakarya/Türkiye, E-mail: nalkan@sakarya.edu.tr*

Prof. Dr. Abidin TEMİZER

*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Tarih Bölümü, Burdur/Türkiye,
E-mail: abiten@gmail.com*

Prof. Dr. Alpaslan DEMİR

*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Tarih Bölümü, Tokat/Türkiye, E-mail: alpaslan.demir@gop.edu.tr*

Prof. Dr. Gürsoy ŞAHİN

*Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Tarih Bölümü, Afyonkarahisar/Türkiye, E-mail: gsahin@aku.edu.tr*

Prof. Dr. Yusuf KILIÇ

*Pamukkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Tarih Bölümü, Denizli/Türkiye, E-mail:
ykilic@pau.edu.tr*

Prof. Dr. Mehmet BEŞİRLİ

Samsun Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Samsun/

Türkiye, E-mail: mehmet.besirli@samsun.edu.tr

SAYI HAKEMLERİ

- Prof. Dr. Ayşe PUL** / *Ordu Üniversitesi*
Prof. Dr. Ömer ERDEN / *Ordu Üniversitesi*
Prof. Dr. Tuğrul ÖZCAN / *Ordu Üniversitesi*
Doç. Dr. Adem ADEMOĞLU / *Gaziantep İslam, Bilim ve Teknoloji Üniversitesi*
Doç. Dr. Hakan GÜNGÖR / *Ordu Üniversitesi*
Doç. Dr. Meral BALCI / *Marmara Üniversitesi*
Doç. Dr. Zafer SEVER / *Erzurum Teknik Üniversitesi*
Doç. Dr. Zeynep ÖZDEN KÖSE / *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Dr. Barış ÖZİNAN / *Ordu Üniversitesi*
Dr. Erdal Hüner / *Ordu Üniversitesi*
Dr. Ergün Üstün / *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi*
Dr. Mardonbek RAJPOV / *Multidisipliner Avrasya Üniversitesi (Özbekistan)*
Dr. Öğr. Üyesi Fuat BAYRAM / *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi*
Dr. Recep Çelik / *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi*

İLETİŞİM & SEKRETERYA

Yusuf Seha YERLİ

Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Tarih Anabilim Dalı, Ordu/Türkiye
yusufseha5298@gmail.com

E-erişim

akaliddergi@gmail.com & <https://www.akalid.com>

Telefon

0 452 226 52 00
(1840)

BAŞ EDİTÖR METNİ

Akademik Literatür Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (AKALİD), Türkçe ve İngilizce yayın yapan, hakemli ve uluslararası nitelikte bir bilimsel dergidir. Dergimiz, 2023 yılından itibaren Aralık, Nisan ve Ağustos aylarında olmak üzere dört aylık periyotlarla yılda üç kez yayımlanmaktadır. Yayın Kurulu'nun kararı doğrultusunda, dergimizde yılda bir kez Özel Sayıya da yer verilebilmektedir. Dergimizin yayımlanan sayılarında, ihtiyaç ve koşullar doğrultusunda çeşitli format değişiklikleri yapılabilmektedir. Bu uygulamanın amacı, dergimizin güncelliğini korumak ve geliştirilebilir yapısını her zaman açık tutmaktır.

Dergimizin Ağustos 2025 sayısında, hakemlerimizin değerlendirmesi sonucunda 5 araştırma makalesi ve 2 kitap kritiği olmak üzere toplam 7 çalışma yayımlanmaya uygun bulunmuştur. Değerlendirme süreci sonunda 3 makale ve 1 kitap kritiği, bir sonraki sayıda yayımlanmak üzere sıraya alınmıştır. Ayrıca 1 makale, alan editörlerimizin yaptığı ön inceleme aşamasını geçememiştir. Bu süreçte, ön incelemeden geçen makaleler için toplamda 14 değerli hocamız hakemlik görevini üstlenmiş ve dergimize önemli katkılar sunmuştur. Hakemlik yaparak sürecimize destek veren tüm hocalarımıza içtenlikle teşekkür ederiz.

Dergimizin Ağustos 2025 sayısının editörlüğü, Ondokuzmayıs Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Nedim İpek tarafından gerçekleştirilmiştir. Kıymetli zamanlarını ayırarak dergimize verdikleri destek ve gösterdikleri özveri için kendilerine teşekkür ederiz. Bir sonraki sayımız ise sayı editörlü olarak Aralık 2025'te yayımlanacaktır.

Bir sonraki sayımızda bilimsel paylaşımlarda yeniden buluşmak temennisiyle saygılarımızı sunarım.

30/08/2025
Prof. Dr. Tuğrul ÖZCAN

AKALİD

İÇİNDEKİLER

1
Dilara SOBAY
(1-15)

“TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
(TBMM)’NİN İLK DÖNEMİNDE SİVAS
MİLLETVEKİLLERİ”
“*Sivas Deputies in the First Term of the Turkish
Grand National Assembly (TBMM)*”
(Araştırma Makalesi / Research Article)
DOI: <https://doi.org/10.29329/akalid.2025.1346.1>

2
Anıl YÜKSEL
(16-32)

“THE INFLUENCE OF CLERGIES FROM
AMASYA DURING THE YEARS OF
THE NATIONAL STRUGGLE”
“*Millî Mücadele Yıllarında Amasyalı
Din Adamlarının Etkisi*”
(Araştırma Makalesi / Research Article)
DOI: <https://doi.org/10.29329/akalid.2025.1346.2>

3
Emine Sümeyye
ÜSTÜN
(33-49)

“TRABZON AHKÂM DEFTERLERİNE
GÖRE ÜNYE KAZASI (1742-1830)”
“*According to the Trabzon Regulations Registers, Ünye District*”
(Araştırma Makalesi / Research Article)
DOI: <https://doi.org/10.29329/akalid.2025.1346.3>

-
- 4
Meryem SET
Mehmet KABACIK
(50-64)
- “ORDU MUTFAĞINDA KAYBOLMAYA
YÜZ TUTMUŞ BİR LEZZET: AKASYA
ÇİÇEĞİ TAVASI”
“*A Flavor That Has Been Lost in Ordu Cui-
sine; Acacia Flower Pan*”
(Araştırma Makalesi / Research Article)
DOI: <https://doi.org/10.29329/akalid.2025.1346.4>
-
- 5
Maronbek
RAJAPOV
(65-80)
- “BACTRIAN DOCUMENTS FOUND IN
NORTHERN AFGHANISTAN AS A
HISTORICAL SOURCE”
“*Tarihî Bir Kaynak Olarak Kuzey Afganistan’da
Bulunan Baktriyen Belgeleri*”
(Araştırma Makalesi / Research Article)
DOI: <https://doi.org/10.29329/akalid.2025.1346.5>
-
- 6
Beyza
ŞEYHOĞLU
(81-86)
- “BOOK REVIEW: “THE YOUNG TURKS AND
ISTANBUL IN 1911-1912 THROUGH THE
EYES OF A RUSSIAN JOURNALIST”
“*Bir Rus Gazetecinin Gözünden Jön Türkler
ve İstanbul (1911-1912)*”
(Kitap Kritiği / Book Review)
DOI: <https://doi.org/10.29329/akalid.2025.1346.6>
-
- 7
Nazile YILMAZ
ÖZCAN
(87-90)
- “KİTAP KRİTİĞİ: OSMANLI SULARINDA
RUS VAPURLARI [BUHARLI ÇAĞINDA RUS
VAPUR TİCARET KUMPANYASI (1856-1915)]”
“*Book Review: Russian Steamboats in Ottoman Waters [Rus-
sian Steamboat Trading Company in the Steam Age
(1856-1915)]*”
(Kitap Kritiği / Book Review)
DOI: <https://doi.org/10.29329/akalid.2025.1346.7>
-